

Laat me dit eerste editoriaal van het nieuwe jaar starten in clichés: aan allen een goede gezondheid en een écht boerenjaar vol kleine en grotere gelukjes.

Na de intussen berucht geworden artikelenreeks "De Veefabrieken" in de krant De Standaard (december 2020) lijkt het me aangewezen om even te reflecteren over de landbouw in het algemeen in Vlaanderen. Zie het als een vooruitblik naar 2021 en verder. Alle relevante elementen aanhalen en uitdiepen over alle sectoren heen is onmogelijk op één A4-tje, het eerste editoriaal werd dus iets langer dan voorzien.

Bij de standpuntinname door het ABS bij de adviesopmaak, op politieke en publieke fora of tijdens panelgesprekken neemt het ABS steeds dezelfde positie in:

- het ABS en haar vertegenwoordigers gedragen zich steeds op onafhankelijke en ongebonden wijze, vrij sprekend en los van elke politieke overtuiging, ideologie of commerciële organisatie doorheen de agro-voedingsketen,
- de boer of tuinder moet in het gevoerde beleid centraal staan en alle beleidskeuzes moeten de praktijktoets in de sector kunnen doorstaan. Daar zien we met het ABS geen onderscheid in naargelang de herkomst van beleidsvragen en -voorstellen. Zowel vanuit het beleidsdomein landbouw als dat van omgeving of nog andere beleidsdomeinen met impact op of raakvlakken met landbouw moet voor het ABS de boer centraal blijven staan als professioneel actieve actor op het Vlaamse platteland,
- in de hedendaagse en toekomstige Vlaamse maatschappij heeft de landbouwsector onmiskenbaar een rol te spelen als voedselproducent, maar ook als motor van en katalysator op het platteland en als standvastige landschapsbeheerder,
- de Vlaamse landbouwer moet als zelfstandig ondernemer de vrije keuze hebben om deze of gene activiteit te ontwikkelen, binnen een wettelijk kader dat hem rechtszekerheid biedt.

Ondanks onze jarenlange strijd voor een faire, politiek correcte benadering van onze sector, als basis van een ganse agro-voedingsketen, blijven we met problemen kampen. Perceptieproblemen, ideologische geïnspireerde vervloekingen of puur agri-bashing, het is ons allemaal bekend. Toch zijn er mogelijkheden om het negativisme ten aanzien van onze sector te counteren door:

- bij de politiek verantwoordelijken en opiniemakers te wijzen op onze rol als voedselproducent binnen de brede samenleving;
- hen duidelijk te maken dat wij met ons allen, met ons klein half procentje van alle Vlamingen, zorgen dat de andere 99,5% zich geen zorgen hoeft te maken over de dagelijkse maaltijden;
- hen duidelijk te maken dat wij, met het ABS, vol gaan voor een duurzame landbouw in en voor Vlaanderen, op maat van de boer(in) en de omgeving;
- vanuit onze eigen sterkte en overtuiging aan te geven dat het adagio "groot, groter, grootst" niet altijd en overal zaligmakend is;
- ons meer als rechtstreekse contactpersoon en essentiële schakel tussen veld en bord op de radar te zetten en in beeld te (laten) brengen.
- er ons van bewust te zijn dat er een grote groep burgers is die het wél goed voorheeft met ons als sector;
- ons niet te laten wegzetten als de grote boeman voor het platteland, het milieu en de natuurlijke omgeving;
- aan te tonen dat duurzame landbouw in Vlaanderen bestaat en in de toekomst nog sterker zal worden.

Daar ligt een opdracht voor ons als ongebonden en vrijuit sprekende landbouworganisatie Algemeen Boerensyndicaat waarvan alle bestuurders én de medewerkers met voeten in of heel dicht bij de praktijk staan.

Bepaalde types veehouderij kunnen door buitenstaanders als "industriële" omschreven worden, maar evengoed zijn wij blijvend verdediger van uitbatingsvormen die als "kleinschalig" of "op mensenmaat" bewierookt worden én maatschappelijk ook steeds gemakkelijker verdedigbaar lijken te worden anno 2021. In het maatschappelijk debat rond veehouderij komen onder meer volgende elementen aan bod:

- de export van hier in afgesloten stalsystemen geproduceerd vlees,
- de verminderde vleesconsumptie in Vlaanderen, maar de productie die deze trend niet volgt,
- de uitstoot van broeikasgassen door de landbouw waarbij de veeteelt een zeker aandeel heeft,
- de milieu-impact op andere plaatsen in de wereld door de import van soja,
- de effecten van stikstofdepositie op bepaalde Natura2000-gebieden en -habitats,
- de globale mestproductie en -verwerking met voor- en tegenstanders,
- de inplanting van veeteeltbedrijven in de open ruimte,
- het effect van veehouderijen op de gezondheid van de omwonenden,
- issues rond dierenwelzijn.

Anderzijds moet men in de maatschappij én op politiek niveau ook volgende zaken erkennen:

- de hoge efficiëntie en betere verhouding tussen input/output per eenheid product van de Vlaamse veeteelt en landbouw ten opzichte van die op andere plaatsen in de wereld,
- de keuze voor brongerichte maatregelen ter vermindering van de impact door onze activiteiten op de omgeving en de ermee gepaard gaande investeringen,
- inzet van hoogtechnologische technieken,
- de rol die de grondgebonden rundveehouderij speelt bij het vastleggen van CO₂ in de bodem,
- het belang van de veehouderij bij het benutten van diverse nevenstromen,

- de rijke diversiteit die onze land- en tuinbouw te bieden heeft,
- de brede waaier aan producten die hier bij ons geproduceerd worden,
- de rol die de sector kan spelen in de bio-economie en -energieproductie,
- de voedselbevoorradingszekerheid die door de Vlaamse landbouwsector zonder hapering kon en kan gegarandeerd worden,
- de werkgelegenheid (zowel hoog- als laaggeschoold) die rechtstreeks en onrechtstreeks door de primaire sector gecreëerd wordt in zowel de toelevering als de verwerking. De toelevering vanuit de primaire sector verankert deze bedrijven in Vlaanderen.

(Adem)ruimte om te boeren

Het platteland is de productieruimte van de landbouwsector. Voor burgers is het platteland een plek om zich te ontspannen in open lucht en de voorbije jaren ook steeds meer om te wonen.

De eerste verdient er zijn boterham, de andere besteedt er zijn vrije tijd.

Beiden zijn echter onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben er alle belang bij om in goede verstandhouding met elkaar samen te leven.

Door het uitblijven van een degelijk Vlaams ruimtelijk beleid is de open ruimte steeds verder verrommeld en versnipperd geraakt. Alsmear meer andere sectoren, functies (recreatie, industrie) of nieuwe niet-agrarische bewoners leggen nog elke dag steeds meer beslag op de open ruimte. Het wordt bijgevolg een steeds grotere uitdaging om de landbouw zich verder te laten ontwikkelen.

De stikstofdiscussie komt overgewaaid uit Nederland, situeert zich vooral in de noordelijkste grensstreek maar gaat ook daar voorbij. Die evolutie zorgt er voor dat de gemiddelde Vlaamse landbouwer meegesleurd wordt in een maatschappelijk debat dat ver boven zijn hoofd en ver weg van de noordelijke landsgrens gevoerd wordt.

Ademruimte geven aan het platteland en de landbouwsector, in de letterlijke betekenis van ruimte geven, is meer dan ooit een uitdaging voor de maatschappij en de overheid.

Het toenemende niet-agrarische gebruik van gronden stuwt de grondprijzen de hoogte in, waardoor het voor landbouwers steeds moeilijker wordt om landbouwgronden te pakken te krijgen. In de provincie Antwerpen bijvoorbeeld is meer dan 30% van het agrarisch gebied in niet-agrarisch gebruik. Door een gebrek aan handhaving ontstond een gedoogbeleid dat niet-agrarisch gebruik van agrarisch gebied eerder stimuleerde dan belette.

Dit gegeven duwt lokaal steeds meer landbouwers in de richting van grondloze landbouw (serreteelt, varkens-, kippen- of kalverhouderij). Dat gebeurt vaak op nieuwe locaties, waardoor ook daar, door het nieuwe ruimtebeslag en de visuele impact van nieuwe stallen, het draagvlak voor op dergelijke schaal ontwikkelende sectoren met de dag kleiner wordt.

De verstedelijking en versnippering van Vlaanderen maakt het steeds moeilijker om aan landbouw te doen en dat kan lokaal voor wederzijdse spanningen zorgen. De groeiende maatschappelijke verwachting rond beleving, inrichting en gebruik van de open ruimte hebben onmiskenbaar gevolgen voor de landbouw.

Naast de directe, ruimtelijke effecten van het multifunctioneel gebruik van de open ruimte, dienen zich steeds duidelijker wordende spanningsvelden aan, al dan niet ingegeven door juridisch platgetreden paden:

- inplanting van bedrijfsgebouwen,
- bescherming van het landschap in functie van de landschappelijke waarde en onroerend erfgoed,
- het waterbufferend vermogen van het openruimtegebied ten gevolge van de toenemende verharding,
- waterpeilbeheer in functie van landbouw en natuur,
- het behalen van natuurdoelstellingen algemeen en in de omgeving van landbouwbedrijven,
- mobiliteit en logistiek bij landbouwbedrijven.

Neen, de Vlaming en de Vlaamse landbouwsector leven niet op een eiland. Onze landbouwproducten worden voor bijna 70% afgezet in eigen land en de ons omringende landen, de rest iets verder op de eengemaakte Europese markt en in derde landen. Mede door strenger wordende eisen op vlak van volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn en door de stijgende prijzen van heel wat grondstoffen wordt de Vlaamse landbouw geconfronteerd met toenemende kosten. Die kosten kunnen moeilijk doorgerekend worden aan de andere schakels in de voedingsketen of op de geliberaliseerde wereldmarkten. Terzelfdertijd zijn op de wereldmarkt andere normen en waarden van toepassing. Vandaag ontbreekt bij ons eenduidigheid en coherentie in de regelgeving voor omgevingsvergunningen, natuur- en milieubescherming en landbouwbeleid. Overheidsmaatregelen voor één (milieu)parameter hebben dikwijls nadelige gevolgen voor andere parameters, met op dat vlak rechtsonzekerheid voor de landbouwers tot gevolg.

Dat moet in 2021 anders aangepakt worden, in nauw overleg met diegene die dagelijks ervaart waar de klepel hangt. Wij zijn er klaar voor!

Hendrik Vandamme, landbouwer-voorzitter Algemeen Boerensyndicaat, op zoek naar respect.

#boerzktrespect | [@voorzitter@absvzw.be](mailto:voorzitter@absvzw.be) | [@hendrikABS](https://twitter.com/hendrikABS)

Industrieweg 53
8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | info@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | adviesbureau@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 29 | fax 051 24 25 39
www.vabsvzw.com | vabs@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
T 051 26 08 30 | fax 051 24 25 39
www.nacvzw.be | info@nacvzw.be

www.absvzw.be

BOERENFRONT
Van Benedenlaan 32 | 2800 MECHELEN
Tel. 015 45 12 28 | Fax 015 45 12 08